

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Toon Meesters, werkzaam bij Vee & Arts Veterinaire Diensten uit Roosendaal, Hans Van Loo, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke), en Annemiek Veenkamp van Dierenartspraktijk Flevoland wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziekte tot behandeling.

Een speekselcyste bij de lievelingskoe

naam aandoening

speekselcyste

verschijnselen

ontstaan van een met vocht gevulde holte (cyste)

oorzaak

verstopte afvoergang speekselklier als gevolg van trauma of ontsteking

behandeling

meestal geen, tenzij cyste te groot wordt

Tijdens een bedrijfsbezoek kreeg ik een koe aangeboden voor tocht. De veehoudster zei dat ze deze koe echt nog graag drachtig wilde hebben. 'Het is de lievelingskoe van mijn zoon-tje en hij noemt haar Antje met de big bag.' De koe heeft namelijk al langer een bult onder haar kin en deze was ondertussen flink groot geworden, ik denk zo'n 30 cm doorsnede. Ik had een beetje mijn twijfels, ik vond de koe namelijk wel minder in conditie en het leek mij voor haar niet fijn om zo'n zwaar gewicht aan haar kop te hebben hangen. Mijn voorstel was dan ook om ervoor te gaan en de bult aan te prikken, met het risico dat we een bloeding of ontsteking zouden krijgen met grote gevolgen voor deze lievelingskoe.

Als koeien niet ziek zijn, prikken of snijden we niet zomaar in bulten. Als het een abces betreft, kan dit beter eerst rijpen en bij bloedingen is de kans aanwezig dat je een ontsteking veroorzaakt. Daarnaast kun je de vervelendste bloedingen krijgen als je erin gaat snijden. Afblijven en geduld hebben is meestal de beste remedie. In dit geval vond ik echter dat de koe hier niet mee kon blijven lopen. Na nog even ruggespraak te hebben gehouden met mijn collega gingen we aan de slag. Scheren, desinfecteren, een dikke naald erin prikken en een emmer bij de hand voor dat wat eruit zou komen. Er kwam een hel-

dere, stroperige vloeistof uit. Ons vermoeden werd hiermee bevestigd: waarschijnlijk betrof het een speekselcyste. De afvoergang van de speekselklier is dan verstopt door trauma of een ontsteking. De speekselklier blijft echter actief, waardoor het speeksel zich ophoopt en een cyste ontstaat. We moesten echter wel geduld hebben, er moest nog veel vocht door de naald. Om het proces te versnellen heb ik er nog een tweede naald ingestoken. Dat leek me minder risicovol dan een sneetje maken. Nadat we er zes liter vocht uit hebben laten lopen, had de koe wel een flinke slappe zak als onderkin. Dat leek ons beter dan aanvullende plastische chirurgie, wat mijn collega voor de grap nog voorstelde.

Later op de dag kreeg ik van de veehoudster een filmpje. De koe liep blij in de wei te grazen. Het risico bij een speekselcyste is echter wel dat deze zich na het leeg laten lopen snel weer vult. De afvoergang van de speekselklier zal verstopt blijven. Ondertussen zijn we bijna drie maanden verder. De cyste is wel weer een beetje gevolgen, maar het stelt niets voor ten opzichte van de uitgangssituatie. De koe ziet er echt veel beter uit en is drachtig. Het zoontje reageerde wel even verbaasd, maar kinderen passen zich snel aan. Ze heet nu Antje met de mini big bag ...